

გაზეთი „მედიკი“ ღირს
თვეობად 2,500,000 მან.

ცალკე ნომერი ყველგან 100,000 მან.

რედაქცია და კანტორა: თბილისი, სახალისო ქუჩა, № 6
აღიჭები 10-34.

განცხადების უსი
1 გვ. 20 კაპ. ჩეგრვინი ნომერი
15 „მედიკი“
საგაზეთო-გაზეთო-გაზეთო
1 გვ. 20 კაპ. ჩეგრვინი ნომერი
2500,000

მთავარი კომიტეტის ორგანო
№ 536 ოთხშაბათი, აგვისტოს 1 1923 წ. ჟოვალდიური გაზეთი ზამი 100,000

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ზ ა
თანახად სოფლის საგაზოკო პრაქტიკის დამსახურების,
მედიკი საგაზოკო უმუშაო მუშაკებს

10 აგვისტომდე აუცილებლად გამოცხადდნენ აღმასკომის სამდივნოში და ჩაეწერონ
რომელიმე სექციაში სამუშაოდ.
სექციაში სამუშაოდ ჩაწერა სავალდებულოა

გაზეთი „მედიკი“

აგვისტოს 1-დან ელვრება:

პროფკავშირთა წევრებისათვის	თვეობად	1.500.000 მ.
დაწესებულებათა და კერძო პირთათვის		2 500.000 „
ცალკე ნომერი		100.000 „

საზოგადოებრივი მუშაოები

ერთ-ერთი საზოგადოებრივი მუშაოების სახეობაა ბიუროკრატია. ბიუროკრატია არის მთავარი სახეობა, რომელიც აკონტროლებს მთელ საზოგადოებას. ბიუროკრატია არის მთავარი სახეობა, რომელიც აკონტროლებს მთელ საზოგადოებას. ბიუროკრატია არის მთავარი სახეობა, რომელიც აკონტროლებს მთელ საზოგადოებას.

ბიუროკრატია არის მთავარი სახეობა, რომელიც აკონტროლებს მთელ საზოგადოებას. ბიუროკრატია არის მთავარი სახეობა, რომელიც აკონტროლებს მთელ საზოგადოებას. ბიუროკრატია არის მთავარი სახეობა, რომელიც აკონტროლებს მთელ საზოგადოებას.

ბერლინი-დამსახურების

ბერლინი. 28 ივლისი. ბერლინიდან იტალიისაკენ მიმავალი მუშაკების მთავარი სახეობაა ბერლინი. ბერლინი არის მთავარი სახეობა, რომელიც აკონტროლებს მთელ საზოგადოებას.

ლონდონი 30 ივლისი. „დეილი მელ“-ის ბერლინიდან იტალიისაკენ მიმავალი მუშაკების მთავარი სახეობაა ბერლინი. ბერლინი არის მთავარი სახეობა, რომელიც აკონტროლებს მთელ საზოგადოებას.

ლონდონი 28 ივლისი. თემთა პალატის სხდომაზე, კოლონიის წევრების მიერ წარმოდგენილი მუშაკების მთავარი სახეობაა ბერლინი. ბერლინი არის მთავარი სახეობა, რომელიც აკონტროლებს მთელ საზოგადოებას.

— **მანგლისში** გაიხსნა 2-ნახ. თვიანი კურსები შრომის სკოლების მასწავლებელთა მოსამზადებლად.

— **გორის მაზრის** დამშეულთათვის საქართველოს დამშეულთა კომიტეტმა გაიღო 6.000. ფ. სიმინდი.

— **დაზმარება სამხრეთ-ოსებში.** ცხინვალში მიიღეს 2.000 ფუთი სიმინდი და 1 მილიარდი ფუთი სამხრეთ-ოსეთის დამშეულთა დასახმარებლად. დამშეულთა კომიტეტისაგან.

— **საქართველოს დამშეულთა.** დამშეულთა კომიტეტის მიღებულ წინასწარ ცნობებით რესპუბლიკაში დამშეულთა რიცხვი არის შემდეგი. ახალქალაქის მაზრაში—11.000 კაცი. ბორჩალოს მაზრაში—6.000. ლეჩხუმის მაზრაში—10.000. რაჭაში—14.000 და სამხრეთ-ოსეთში—5.000. სულ 46.000.

— **ახალქალაქის** აღმასკომმა დამშეულთა კომიტეტისაგან მიიღო 2 მილიარდი მ. დამატებით სიმინდის სასყიდლად დამშეულ მცხოვრებთა დასახმარებლად.

— **პროფესიონალურ კავშირთა** სეკრეტარი-ატმა დაამტკიცა ხარჯთ-აღრიცხვა მუშათა სახლების სახურავების შესაკეთებლად.

— **აღმასკომის დადგენილებით** დანიშნულ იქნეს ამა. დგორაკოვსკი, ამა. ხოჯავეის მოადგილე მიწად-მოქ. კომისარიატის საციებელ კომიტეტში წარმომადგენლად.

— **ქალაქის აღმასკომმა** საიჯარო-საექსპლოატაციო ქვე განყოფილების გამგის თანამდებობაზე დროებით დაინიშნა ამა. ჯაფარიძე.

— **აღმასკომის დადგენილება.** უბატონო სახლები გადატანილ იქნა აღმასკომის განკარგულებაში და მიეცეთ იჯარით კერძო პირებს, საბინაო ამხანაგობას და მდგომარეობის კოლექტივს.

— **ქართულმა ლინგვისტიკურმა** საზოგადოებამ თავისი წევრი ბუბუ მიაველის სამეგრელოში მეგრული წნის მასალების შესაკრებად.

— **სომხეთის პავლიონი.** მოსკოვიდან მიღებულ ცნობის თანახმად მოსკოვის გამოფენაზე სომხეთის პავლიონის აშენება უკვე დაუმთავრებიათ.

— **საქართველოს გამოფენის კომიტეტმა** დაადგინა რაზმა დამატებითი ნივთიერი ღონისძიება მიიღოს შუამდგომლობით: მუშათა, წითელარმი-ლთა და მოწაფეთა სპეციალურ ექსპლუატაციის გამოფენაზე.

— ტფილისის ბირჟა. 31 ივლისი.	
სახელმწიფო ბანკის ჩერვონცები	19.100
სტერლინგი ევოქტივი	18,350
ჩეკი	1,6350
ლირა ევოქტივი	3750
ჩეკი	3425

მოხსენებელი ბრძოლა და გაგანაშეილება. *)

გონება როგორც არსებობისათვის ბრძოლის იარაღი. ავადომებთან ბრძოლა. ბრძოლა სიკვდილის მიმართ.

სუსტი, უძლიერო, ბრძოლის მრავალ საშუალებებს მოკლებული გამოვიდა ადამიანი ცხოვრების სარბილზე. შერთო, სიხარბით უტყუროდა ის სპილოს ძაღვს, ვეფხვს ბასრს კბილებს და ბრქვალს, ფრინველების ფრთებს, რომლებიც უკანასკნელთა უადვილებდა არსებობისათვის ბრძოლას... მაგრამ ამავე დროს ადამიანი მატარებელი იყო და არის განსაკუთრებულ, ამ ქვეყნად სხვა ცხოველთა შორის არ არსებულ, უძლიერეს იარაღს—**გონების**. გონებამ შესძლება მისცა ადამიანს სასტიკი ბრძოლა გაეწია გარშემო ბუნებისათვის, გონებამ შეძლო მისცა მას დემოკრატიული მრავალნი ცხოველნი თავის კეთილდღეობისათვის, შემწეად გაეხადა ცეცხლის ძალა, წყლის პოტენციალური ენერგია, გადაეხადა სივრცე... ალტერული ბრძოლის ახალ იარაღებით, ადამიანი მბრძნებელი გახდა ბუნების მრავალგვარ ძალებისა, რის გამო დაიკავა განსაკუთრებული ადგილი დედამიწის ზურგზე.

კაცობრიობის კულტურულ განვითარების ისტორია, ეს ისტორია—სიცოცხლის, არსებობის შენარჩუნებისათვის წარმოებულ ბრძოლის, ეს ისტორია—სიკვდილის წინააღმდეგ გალაშქრების, სიკვდილის წინააღმდეგ საშუალებათა გამოყენების ცდების და როგორც ცხოველებში ხდება ახალ მემკვიდრეობის შექმნა გარშემო ბუნების პირობების შეცვლის გამო, ისე ადამიანთა განვითარების გზაზე, ადამიანის უმთავრესი იარაღი ბრძოლისა—**გონება** უკეთესდება, ხელოვნდება, იფრთხილება. არსებობისათვის ბრძოლა წარმოშვა ეგეთი ნაწარმოები გონებისა, როგორიცაა ტენიკა, ხელოვნება, მეცნიერება... ყოველ დღიურ, ყოველ წლიურ, საუკუნოვებო გონების წვრთნამ ადამიანს შეასწავლა არა მარტო ბრძოლის მეთოდები გარშემო მტრების წინააღმდეგ, არამედ შესძლება მისცა მას აღმოეჩინა მრავალი მიზეზები სხეულის კარგად და ავადმყოფობისა, აღმოეჩინა სხეულის შინა მტრები—სნეულებანი. მართალია დღეს-დღეობით ბრძოლა

ოსმალური ლირა ევოქტივი	2800
ჩეკი	2475
იტალიური ლირა	140
ფრანგული ფრანკი, ევოქტივი	210.
— საქართველოს ექსპონატები მოსკოვის სა-სოფლო-სამეურნეო გამოფენაზე. საქართველოს საგამოფენო კომიტეტის მიერ უკვე გაიგზავნა 7 ვაგონი საქართველოს პირველი ექსპონატებით და-ტვირთული: ცხენებით, ძროხებით, ორი ხარით, 3 კამეჩით, ჯორით, ლორებით, თხებით და ფრინველით. როგორც შინაური ცხოველები აგრეთვე ფრინველნი ყველა ადგილობრივი ჯიშისაა. გარდა 4 ცხენისა, რომელიც არის გაუმჯობესებული ჯიშისა—დობაბორულის, იმერულის, თუშეთის და თათარულის.	

— **საქონლის ბირჟა.** 31 ივლისის წინადაბა: კაუსტიკური სოდა, პურის ხორბალი, ლურსმანი, წებო, „ბირადა“, ვოლკოვი და ბერეზინისა; სა-პონი სარეცხის და ხელისა, მანუფაქტურა, ტყავი-ლობა, ცემენტი ნოვოროსიისა, სახურავის თუნუქი, ქაიხალი და კარბონი, თვლების რკინა და სხვა საქონელი.

— **მოთხოვნილება.** ფქვილი უმაღლესი და 1 ხარისხი: პორტლანდის ცემენტი, ნელა ტყა-ვეულობა, შვეიცარიული ყველი, რკინის მავთული № 14. თეთრი ინგლისური თუნუქი, ინგლისური შაბიანი, ქვის მარლი, ტომრები, ცეილონის ჩაი, გოგირდი „ბლუდა“, ყუბანის ხორბალი.

— **საქონლის ფასი.** 31 ივლისის ფქვილის ფა-სი აწეულია 1. და 2-რე ხარისხებისა შაქრის მა-ზანდა მერყევა წინა დღეებთან შედარებით, ერბო და კარაჭე აწეულია, დანარჩენიანად ცვლილება არ მომხდარა.

— **სახალხო ბანკის საწყობიდან** შაქრის მო-პარვა. რამოდენიმე დღის წინა დ. სახალხო ბანკის საეკპო განყოფილების № 1 საწყობიდან ყალბი ორდერიტ ორჯერ იქნა გატანილი 110 ფუთი შა-ქარი და 10 ფ. ჩაი. როგორც მე-4 კომისარიატის მილიციის უფროსის ენერგიული მიღებულ ზომები-დან გამოიკვეთა ბოროტ-მოქმედების ყოფილა ჩადე-ნილი ჰეიკო და ეაკი ცქიტოშვილების მიერ ბუ-ჟუტიანის ხელმძღვანელობით. კომისარ გ. მადრაძის ენერგიული მუშაობით საქმე გამორკვეულია და ბო-როტმოქმედნი დაპატიმრებული არიან.

— **ინგლისელ წარმომადგენელის ჩამოხვლა ტფილისში.** ტფილისში ჩამოვიდა ინგლისში არსე-ბულ რუსეთის მეგობრული საზოგადოების წევრი მისტერი ჯენსონი. რომლის მიზანია გაცნოს საქრთ. რესპუბლიკაში განათ. საქმეს.

— **დანიშნა.** სოციალურ აღზრდის მთავარ მმართველობის გამგის ამა. მარიამ ორახელაშვილის

სნეულებთან არ არის სრულიად დამთავრებული; მართალია, დღეს-დღეობით ადამიანს არ შეუძლიან დაიკვნნონ, რომ იმ მტრებთან ბრძოლაში სრუ-ლიად გამარჯვებული იყოს, მაგრამ მიუხედავად ამისა აღმოჩენილი გზები და საშუალებანი სრულს იმედს იძლევიან საბოლოო გამარჯვებისას.

მაგრამ დარჩენილია კიდევ უძლიერესი მტერი ადამიანის სიცოცხლისა, რომლის წინააღმდეგ იბრ-ძოდა და იბრძვის კაცობრიობა. ეს მტერია მოხუ-ცებულობა და სიკვდილი. კაცობრიობა ვერ ურე-დებოდა და ვერ ურეგდება იმ საბედისწერო საზ-ღვარს, რომელიც დადებული აქვს ადამიანის არ-სებობას. სიცოცხლის ინსტიქტი მოგვნიებს არ აძ-ლევს მის ისედაც მოუსვენარ გონებას და მუდ-მივ ძიებებშია კაცობრიობის უპირველესი შეი-ლნი.

დაინახა-რა, რომ ბუნების მიერ დაწესებული კანონები შეუმუსრავია და სიცოცხლის დაუსრუ-ლებლობა შეუძლებელი, ადამიანმა ნუგეშის ძიება რელიგიაში დაიწყო: შექმნა თეორია მარადიულ ცხოვრებისა ამ ქვეყნის იქით-საიქიოში, შექმნა ილიუზია, რომელიც უადვილებდა დასასრულის შე-მეცნების გადატანას, აქაურ ცხოვრების ცირ-ვარა-მის მორჩილებით განცდას, იმ დიდ ცხოვრების საზიარებლობა, რომელიც მას უნდა მიეძღებოდა ამ ქვეყნის გარედ. რელიგიის გვერდში ამოეტუზა ფი-ლოსოფია, რომელიც მხარს უმაგრებდა პირველს სულის უკვდავების იდეის აღიარებით.

მაგრამ ვერც რელიგია, ვერც ფილოსოფიამ ვერ ამოშორა ადამიანის ბუნებაში შთანერვლიმ წყურვილი სიცოცხლისა, უკანასკნელის სიტუარე-სიმბიარულ-ენტარების დაუსრულებლად განცდისა, ვერ ჩაკლა უნარი სიბერე-სიკვდილის მიზეზების აღმოჩენა-გაცნობისა, ვერ შესძლო დაემორჩილება გონება ადამიანის ამ უღმრთელ ფაქტორისათვის. სიცოცხლე მარადიული, სიკვდილი უკვდავად—აი იდეალი კაცობრიობისა.

ყრდენ ეპოქას, კაცობრიობის განვითარების ყოველ ხანას ახასიათებდა ძიებანი ამ იდეალის განხორციელებისათვის. საშუალო საუკუნოებში ალ-ქიმიკოსთა გულმოდგინე ძიებანი „სიცოცხლის ელექსირის“ გამოსანახათ, რომელსაც არა თუ უნ-და შესძლებოდა ადამიანის სიცოცხლის გახანგ-ძლიერება, არამედ მარადიულობაც უნდა გაეხადა, უშედეგო შეიქნა და ამის მიზეზი ის იყო, რომ მეცნიერება იმ დროს მხოლოდ აღმოცენების ხანა-ში იყო, მეცნიერებს ხელთ კიდევ არ ჰქონდათ ის აუარებელი საშუალებანი, რომლის ბატონ-პატრო-ნათ დღეს ითვლება. ალქიმიკოსები ეძიებდნენ „ელექსირს“ ბრძა, უსაფუძვლო ცდებით, განსაზ-ღვრულ გზის და გზის დაუსახელოად.

ამ ცდების შემდეგ გაიარა სამაოდ ხანგრძლივმა

ავგისტოდან შეგებულებაში წასვლის გამო, მის აღ-გილებ დროებით დაინიშნა ამა. ელ. წულუკიძე.

— **სახელმწიფო გამოცემლობის განყოფილება.** სახელმწიფო გამომცემლობის ქუთაისის განყოფი-ლების გამგეთ დაინიშნა სპირიდონ ენუქიძე.

— **ხელოვნების და მეცნიერების მუშაკთა უზრუნველყოფა.** სოც. უზრუნველყოფის კომისა-რიატი ამუშავებს პროექტს ხელოვნების და მეცნიე-რების, რევოლუციის და პროფმძორობის მუშაკთა უზრუნველყოფის შესახებ.

— **ტფილისში მოსალოდნელი დიდი სიციხე-ფი.** უკანასკნელათ ტფილისში გავრცელდა ხმები, თითქმის ავგისტომი—ტფილისში და საერთოდ კა-ვკასიაში მოსალოდნელი იყოს დიდი სიციხეები. ტფილისის ობსერვატორია ადასტურებს, რომ ეს ხმები ჰერია და სიმართლეს სრულიად მოკლებუ-ლი.

— **დიდი სიციხეები ჰოლანდიაში.** მოსკოვის გაზეთი „პრავდა“ (21 ივლისის ნომერი) იტყობი-ნება: „ჰააგადან მიღებულ ცნობების თანახმად, ჰო-ლანდიაში მეტის-მეტ დიდ სიციხეების გამო დაიდუ-პა 250 კაცი“.

— **დაზმარება.** კიათუფაში ქალთა შორის მომუშავე ინსტრუქტორმა ამა. მარო ჩიტოშვილმა მიიღო სიმშვილობის შედეგებთან მებრძოლ კომიტე-ტისაგან ღირებ ქვერე ქალთა დასახმარებლად 40 არშინი ბამბახი, 100 მილ. მან. სიმინდის შესადე-ნად და 100 მილ. მან. კიათუფაში არსებულ საფეი-ქრო სახელოსნოს დასახმარებლად.

— **თვითშრომელ საურთიერთო დამხმარე საზოგადოება** ეძებს თავის კლუბისათვის გამოცდილ და მცოდნე გამგეს მისამართი: კლუბის კანტორა პუბლიკის პრესსექტი № 66; საღამოს 7 საათი-დან. ელსმენი—11-56. და რუსის ქუჩა № 3 დილის 9 საათიდან 1-ლ სათამდე. ელსმენი 12—38.

— **ქუთაისის მეორე ტენიკუმში** წიგნ დასა-რულეს კურსი და მიიღეს სიმწიფის მოწოდებები შე-მდეგმა პირმა:

4 ძირით. კლასი.

დავით ამირანაშვილი, ა. აფხაზა, ნ. ახლე-დიანი, შ. ახლედინი, მ. ბარბაქაძე, გ. ბაქიაძე, ლ. ბესელია, კ. გაბუნია, ვ. გარდაუხაძე, გ. გვრსა-მია, ი. გოშაძე, ა. დიასამიძე, მ. დიასამიძე, ს. დი-ასამიძე, -მ. თევდორაძე, მ. თევზაძე, დ. იოსელიანი, გ. ლაქვიანი, შ. ლორთქიფანიძე, ი. მაჭარაძე, დ. მაღლაკელიძე, ს. მაშინაია, ზ. მაჭავარიანი, მ. მეს-ხი, ვ. მეძმარიაშვილი, ა. მოსეშვილი, მ. ნიკოლეი-შვილი, გ. სანიკიძე, ვ. ფანჯანაძე, გ. ფანჭულაძე, ბ. შუბლაძე, ა. ჩაჩუა, მ. ჩხეიძე, ვ. ჩხეტი, გ. ცა-გარეიშვილი, თ. წერეთელი, ნ. წიქარიძე, ა. ჭეი-შვილი, ნ. ჯაში, დ. ჯგერსია.

4 პარალ. კლასი.

დ. აბულაშვილი, გ. აბულაძე, ა. ბარდა-ველიძე, გ. ბაშელიშვილი, გ. გაბაძე, ვ. გვან-ცალაძე, კ. გვეტაძე, ე. გიორგაძე, ა. გიორგობია-

დრომ, სანამ მეცნიერნი შეძლებდნენ ორგანიზმთა გან-ვითარების, მიმდინარეობის გაგება-გამოკვლევას, სა-ნამ ნათლად წარმოიდგენენ ორგანიზმში არსებულ ცვლილებებს, ხნოვანების, გარშემო პირობების, ში-ნაგან პროცესების გავლენებზე დამოკიდებულის. და მხოლოდ მე-19 საუკუნის დასასრულში გამოქაჩა და-ოლნავი სინათლე იმ დიდ ფარდთან, რომელიც ფარავს ჩვენგან მოელს ქვეყანას ახალ არსებებისა და მოვლენებისას.

მეოცე საუკუნის პირველ ათეულ წლებს სხვა ურიცხვ ახალ მოვლენათა შორის ახასიათებს გან-მეორებული შეტევა სიკვდილის და მოხუცებულო-ბის მიმართ. დღესაც დაუმთავრებელია ამ ფრონტ-ზედ ბრძოლა და სანამ კაცობრიობა იარსებებს ეს ფრონტი მოუხსნელი იქნება თუ, რასაკვირველია, დედამიწის განთავსების ადამიანის მსხვილმა გო-ნებამ გამარჯვება არ იღვდესაწალო.

გავაცნო საზოგადოება იმ პირველ ნაბი-ჯებს, ცდებს, გამოკვლევებს, რომელნიც გად-გებული და მოხდენილია დღემდის მოხუცებულებ-სიკვდილის შინაარსის შესწავლა-გაგებისათვის—მი-ზანია ამ წერილებისა.

შემდეგ წერილებში თავდაპირველათ ჩვენ მო-ვიყვანთ თანამედროვე შეხედულებებს მოხუცე-ბულობა-სიკვდილის წარმოშობა-მიზეზების შესა-ხებ, მხოლოდ შემდეგ ადვილად გასაგები იქნება ჩვენთვის გამონახული იარაღები მათ წინააღმდეგ ბრძოლისათვის.

2.

ცხოვრების მრავალ და ერთხანობა. ინდივიდი, როგორც ერთეული. უჯრედის თეორია. უჯრედის სიბრტყე. ერთ უჯრედოვანი და მრავალ უჯრე-დოვანი ორგანიზმები.

სიკვდილი ხედრია ყოველი არსისა,—აი რას გვიკარანახებს ჩვენ მრავალ საუკუნეთა განმავლო-ბაში, მრავალ მოდგმათა ყოველდღიური დავირო-ვება და ეგეთ აზრის, უკვე საკმაოდ შეთვისებუ-ლის, სხვაგვარად გაგება, გაგება, რომ სიკვდილი და მისი წინასწარ მაუწყებელი სიბერე არ არის ხედრი ყოველი ცოცხალ არსისა ჩვენთვის გასაო-ცარია. მაგრამ სწორია თუ არა, ზემოყვანილი შე-ხედულება, მართალია თუ არა, რომ სიბერე და სიკვდილი ბუნების არსებით, საერთო და უგამე-ნაკლო კანონი შეადგენს დღეს ბიოლოგია (მეც-ნიერება, რომელიც იკვლევს ცოცხალ არსებათა სიცოცხლის კანონებს) ამ კითხვაზე შემდეგ ნაირად უპასუხებს: შემდარია ეგეთი აზრი, სიკვდილი არ არის საყოველთაო კანონი ყოველ ცოცხალ არსები-სათვის. დედა მიწის სურგზე არსებობენ უთვალავი ცოცხალი არსებანი, რომლებიც პრინციპაღიურად უქვდავნი არიან; ეგებობს ეგუთვნიან უმარტივესი ერთ უჯრედოვანი არსებანი. ბიოლოგიის გაუცნო-

ნი. შ. დახუნდარიძე, ა. ჭაჩაძე, ვ. კასია, ნ. გუბა-შვილი, ა. კიბაძე, გ. ლაღიძე, ა. მესია, შ. მიქა-ბერიძე, ა. მუხტუტია, მ. ნაქაშვი, ა. ნარიშკი-შვილი, ი. ნასარიძე, შ. ნაკიშვილი, ა. ნიკოლეი-შვილი, მ. ნუკუბიძე, კ. ნუბიძე, ნ. ნუბიძე, ე. ტყეშელაშვილი, ვ. ფანჭულაძე, ვ. ფანჭულაძე, გ. ქავთარაძე, ი. ლუღუშვილი, გ. მარაშვილი, მ. ჩი-ნიალაძე, ა. წერეთელი, შ. ხაბეიშვილი, ს. ხეინგია, დ. ხოჭოლაძე.

4 პარალ. კლასი

შ. აბიზიანიძე, შ. ასათიანი, კ. ბაღრიძე, ი. ბრეგაძე, ა. გოგორიშვილი, ა. დედუარიანი, პ. თავ-ხელიძე, დ. თარგამაძე, ი. თვალაძე, ვ. იაშვილი, ბ. კეიშაძე, შ. ქუტუხიძე, ი. კუხალაშვილი, გ. მარ-ჯანიშვილი, გ. მღვიმე, დ. ნაძვამაძე, ე. ნიკოლეი-შვილი, ვ. ნიჭარაძე, მ. ნიჭარაძე, მ. ნუკუბიძე, ე. ტყეშელაშვილი, ა. ქარაბაძე, დ. ქარაბაძე, ნ. ქათამაძე, მ. ქეზელაძე, გ. ქაშაშაშვილი, ა. ფულარიანი, ს. ყუ-ბანიშვილი, დ. შაგვულაძე, ვ. ხანთაძე, გ. ქეიშვი-ლი, გ. თ. ქეიშვილი, ე. ჭებუბიძე, ვ. ჯაფარიძე, ე. ვაშაყმაძე.

4 პარალელური კლასი

თამარა აბდლაძის ასული, ნინო ასათიანის ასული. ოლღა ბაქრაძის ასული, თამარა გაჩეჩილა-ძის ასული, შუშანა გოგიძის ასული, ნადეჟდა გუ-ბელაძის ასული, მარგალიტა თოფურიძის ასული მარიამ კაკაურიძის ასული, ეკატერინა კაპანაძის ასული, მარიამ კოსტანტინე პოლსკის ასული, მარ-გალიტა მენუარიძის ასული, ელენა მიქელაძის ასუ-ლი, ნადეჟდა გოგორიშვილის ასული, მარიამ როდი-ნოვის ასული, ნადეჟდა რუხაძის ასული, ტატიანა ტყეშელაშვილის ასული, ელენა ქავთარაძის ასული, ნადეჟდა ჩხეტიშვილის ასული, ქსენია შაგვულიძის ასული, თამარა ცაგარელის, ელენა ცაგარელის ასული, ანა ციბაძის ასული, მარიამ ძოძუაშვი-ლის ასული, ტატიანა ჯაიანის ასული, ნინო ჯღა-რკაძის ასული.

4 პარალ. კლასი

ალექსანდრა ანჯაფარიძის ასული, ოლღა ბან-ძელაშვილი, ეგრა ვაბერიას ასული, ლიდა ზეი-აძის ასული, ელენა თოფურიძის ასული, ნინო კაკაურიძის ასული, მარიამ კვანტალიანის ასული, კალენია გორგოძის ასული, ნადეჟდა კეიშარიშვი-ლის ასული, თეკლე კოსტავას, შუშანა მგალობლი-შვილის ასული, ოლღა ნიქაძის ასული, ტატიანა პაპიძის ასული, ელენა ტყეშელაშვილის ასული, დარია ჯვანია ასული, მარგალიტა ჯაფარიძის ასუ-ლი, თამარა, ქოჩაიძის ასული, მარიამ შენგელიას ასული, ქეთევანი ცაგარელის ასული, სოფიო, ხა-ცავას ასული, ელენა ხელაძის ასული, ნადეჟდა ხუტაძის ასული, ეკატერინა ედიხიძის ასული, ლუბა ჭინჭელაშვილის ასული, ლიდა ოდილაძის ასული, მარგალიტა ფხაკაძის ასული.

რამოდენიმე დარჩენილ მოწაფის შესახებ აღ-ძრულია შუამდგომლობა განათლების კომისარია-ტთან, რათა დაენიშნოთ მათ გამომცემი სექტემ-ბერი.

ბელ პირთ დაებადება საკითხი: რა შუაშია რაღაც არსებანი და ისიც ერთუჯრედოვანი, როდესაც სა-კითხი იბადება ადამიანის შესახებ? რა აერთებს რაღაც წყალში მოხეტიალე ინფუზორიებს, მცენა-რებს, ცხოველებს ადამიანებთან, განა შესაძლოა რაიმე კავშირი არსებობდეს მცენარეთა ფორლე-ბის, მხეცთა კანის და ადამიანის გულის შორის, როდესაც თითოეული მათგანი სულ სხვა და სხვა სახის და მასალიდან შემდგარ არსებებს ეკუთვნის.

ეგრე ფიქრობდნენ მეცნიერებიც წინედ, მათ-თვის ხე-ხე იყო, ცხოველი კი მეორე გვარის არსე-ბა. მაგრამ მიკროსკოპის (მინებით გაწყობილი გა-მადიდებელი იარაღი წვეტი საგნების და არსებე-ბის დასანახათ) გაუმჯობესებამ შეძლება მისცა სწავლულებს ცოცხალ არსთა შენობის შესწავლისა და ამ შესწავლამ კი მთლად დაარღვია უწინდებუ-რი წარმოდგენა ცოცხალ არსთა ერთი მეორისადმი დამოკიდებულებაზე, განაწესა ის მჭიდრო კავშირი, რომელიც სინამდვილეში არსებობდა სხვა და სხვა გვარ, ტომის არსებობა შორის.

ეს შემეგრებელი ძატი გამონახულ იქნა უჯ-რედის თეორიის სახით მე 19 საუკუნის 30-იან წლებში. **შვანის და შლეიდენის** გამოკვლევათა მეოხებით აღმოჩნდა რომ სულ სხვა და სხვა მოდ-გების და გვარის ცოცხალნი ობიექტნი დაკავშირე-ბულნი არიან ურთიერთ შორის საერთო „შენობით“ და ერთგვარ შემადგენლობით. ყოველი ცოცხალი ობიექტი შესდგება ძირითად ელემენტისაგან—უჯ-რედისაგან.

უჯრედის თეორიამ ნათელჰყო, რომ მცენარე-თა და ცხოველთა ორგანიზმები განცალკევებულ, მხოლოდ მათადმი კუთვნილ რაიებს კი არ შეადგე-ნენ, არამედ ძირითადათ ერთგვარად შედგენილნი არიან, რომ როგორც პირველნი, ისე მეორენი და-მარკვილი არიან აუარებელ უჯრედებთან. ამ თეო-რიამ შედეგათ მოგვცა წარმოდგენა ობიექტთა გან-ვითარების მხოლოდობაზე. **დაჩვინმა** ნათელჰყო თა-ვის გამოკვლევებით ცოცხალ არსებათა განვითარე-ბის მხოლოდობა და შექმნა თავისი შესანიშნავი თეორია ევოლუციისა.

ჩვენ დღეს მტკიცედ ვიცით, რომ ყოველი ცოცხალი არსება, როგორც მცენარეთა ისე ცხო-ველთა სამეფოდან, შედგება ან ერთ განცალკევე-ბულ უჯრედისაგან, რომელიც მოწყობილია ისე, რომ შეუძლიან დამოუკიდებელი ცხოვრება, ან-და უჯრედთა კომპლექსისაგან.

ამ წერილებში არ შეუდგებით უჯრედთა შე-ნობის და ცხოვრების დეტალურ განხილვას; ვიტ-ყვით მხოლოდ, რომ თითოეული, განსაკუთრებული უჯრედი, უბრალო უსტრუქტურო სიცოცხლე მატა-რებელ გუნდს კი არ წარმოადგენს, არამედ უჯრე-დი რთული ერთეულია. ზოგადი მთელი მიკროკოს-

*) წერილების შესადგენათ ხელმძღვანელობ-დი: პეტროვარადის უნივერსიტეტის პროფ. შმიდ-ტის, სამხედრო მედიკურ აკადემიის პროფ. პავლო-ვის, მაქსიმოვის, კრავკოვის, ზლატოგოროვის და ხოლოდკოვსკის შრომებით.

საქართველო

კითხვა-პასუხი.

კითხვა. შრომის სახალხო კომისარიატის ორგანოთა რა შემთხვევაში შეუძლიათ გააჩინონ კოლექტიური ხელშეკრულებათა დარღვევის ნიადაგზე აღმოცენებული საქმეები?

პასუხი. შრომის სახ. კომ. ორგანოთა შეუძლიან გააჩინონ კოლექტიური ხელშეკრულებათა დარღვევის ნიადაგზე აღმოცენებული საქმეები მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც ისინი აღძრულია საქართველოს ორგანოების მიერ.

კითხვა. შრომის სახალხო კომ. ორგანოთა შეუძლიათ აქვთ თუ არა, რაიმე ცვლილება შეიტანონ სარეგისტრაციო წარმოდგენილ კოლექტიურ ხელშეკრულებებში მისთვის დანერგულ მხარეთა შეთანხმებულად?

პასუხი. კოლექტიური ხელშეკრულებებში ყოველგვარ ცვლილებათა შეტანის უფლება, მათში დაშვებულ კანონთა დარღვევის აღმოფხვრის მიზნით შრომის სახალხო კომისარიატის ორგანოთა უფლება აქვთ მხოლოდ დანერგულ პირობა შეთანხმებული.

პროკონსტაქი

ბახმარო. წელს სეზონი აგარაკ ბახმაროზედ ჩვეულებრივად უფრო ადრე გაიხსნა—25 ივნისიდან (ახალი სტილით) და აი ამ რიცხვიდან იწყო ხალხმა დენა. რაც ბინები იყო, თი დღეში სეზონის გახსნიდან სულ გაიჭედა ხალხით (თითო ოთახში 10—12 სული ცხოვრობს) და მიუხედავად იმისა, რომ ბარში განცხადება იყო გაკრული სხვა და სხვა ადგილას, რათა არ წამოსულიყო ხალხი, მაინც არ სჯეროდა და მაინც მოდიოდნენ, რის გამოც ციხეში მინდორში უხედავად ბინადრობა და შემდეგ გულდაწყვეტილი უკან ბრუნდებოდნენ მხოლოდ ზოგი ასეთ პირობებშიც ჩრებიდა.

აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ წელს ბერი ხალხი მოაწყდა ბახმაროს.

აგარაკის გამგეთ ჯერ კიდევ მაისიდან დაიწყო ჯანსაღობა ექიმი ვაჟაძე, მაგრამ არ ამოიშალა—მიზეზი არ ვიცით. ამიტომ ადგილობრივების ხელში ჩაგვარდა კურორტის ბედ-იბაღი, რაზედაც არის ერთი აყალ-მაყალი და ვაი—უშველბელი. ვინ არ განდათ, რომ მას არ განაგებდა და განაგებს, დაწყებული მესაბიდან, რომელიც თანამშრომლად მიიწვიეს, გათავებული გამგის მოადგილედ. სიმართლე რომ ითქვას ბახმაროს საქმე წელს უკან მიდის ვინმე წინ. მთავრობას, როგორც სახელმწიფო კურორტისა განსაკუთრებით დიდი

მი. უჯრედის შეიცავს მრავალ სხვა და სხვა გვარნაწილებს, რომელთა დანიშნულება სხვა და სხვა გვარია, ხოლო მთელ უჯრედისათვის-კი აუცილებლათ საჭირო. ეს პატარა ნაწილები შეგვიძლიან მოვადაროთ მრავალუჯრედოვან ორგანიზმის ორგანოებს.

განსაკუთრებულად რთულია ერთუჯრედოვან ორგანიზმების შენობა; იმ ორგანიზმების, რომლებიც დამოუკიდებელ ცხოვრებას ატარებენ. თუ მიკროსკოპის საშუალებით დავათვალიერებთ ერთ უჯრედოვან არსების შენობას, მაგ. ბუტუცოვან ინფუზორიასა—დავინახავთ, რომ უკანასკნელის სხეულში მოთავსებულია აუარებელ ბეჭეფებზე; გარეგან კანონი ქვეშ შეგვიძლიან პროტოპლაზმიდან (მცენარეთა და ცხოველთა სხეულის უჯრედებში არსებული ცილის ნაირი ნივთიერება, რომლიდანაც აშენებულია უჯრედი) წარმოდგარ მკუწვან ბეჭეფს, რომლებიც ეთანადებენ მრავალ უჯრედოვან არსებათა კუნთებს; იქვე დავინახავთ ბუტუცოვან, რომელიდანაც ინფუზორია გარე ადგილს ბეჭეფებზე ძაღს და ამით იცავს თავს. პროტოპლაზმიური სხეულში არსებობენ აგრეთვე საზრდოს მიმღები და მომწოდებელი ნაწილები, —ვაკუოლები, —ნაწილები გამრავლებისათვის და დასასრულ ეგეთი ნაწილები-კი, რომლებიც ეთანადებენ ცხოველების თირკმლებს და არსებობენ თხიერი ნივთიერებათა გარე გამოსაღებლათ. ამანაირად ერთ უჯრედში მთელი ორგანიზმის მოწყობილი და მათ ყველას ერთი და იგივე პროტოპლაზმა აერთებს. ეგეთი სრულყოფილი მათი იმით აიხსნება, რომ ერთუჯრედოვანი არსებანი ატარებენ განცალკევებულ დამოუკიდებელ ცხოვრებას და, მაშასადამე, მისთვის საჭიროა არსებობა ყველა ორგანოებისა.

მრავალ უჯრედოვან ცხოველების სხეულში, თითოეული ცალკე უჯრედი ჰყარავს ეგეთ რთულ აგებულებას, უმფრო უბრალოა, მაგრამ ამავე დროს სპეციალურ დანიშნულების ყოველი უჯრედი ეგეთ ორგანიზმისა ასრულებს განსაზღვრულ საქმეს და ამასთანავე ჰყარავს სხვა დანიშნულებათა ასრულების უნარს. ყველა უჯრედებისა მხოლოდ მოძრაობის ფუნქციას ასრულებს, წყება—გამრძობიერების, წყება—საზრდობის და სულთქმის, მეოთხე წყება—გამრავლებისა და სხვ. ყოველი წყება უჯრედებისა უაღრეს სისწრაფით და უშეიკვლად ასრულებს დაბეჭდულ სამუშაოს, მაგრამ ამავე დროს არ შეუძლია შეასრულოს მუშაობა, რომელიც მიწვევებულია აქვს მეორე წყებას. ამავე დროს პირველი წყების მუშაობა და არსებობა დამოკიდებულია მეორეზე, მეორის-მესამეზე, მესამის-პირველ და მეორეზე, ხოლო ყველასი მეოთხეზე და ამანაირად ჰყარავს რა ინდივიდუალობას, ხდებიან ნამდვილ მონებათ. ავიღოთ მაგალითისათვის ნერვულ სისტემის უჯ-

რები. თუ კი ასეთი შეთანხმება არ არის, უკანასკნელთა მხრივ, მაშინ შრომის სახალხო კომისარიატის ორგანოები უარს აცხადებენ, ხელშეკრულების რეგისტრაციაში გატარებაზე. ამასთანავე ისინი მოვალენი არიან დაწვრილებით უჩვენონ დანერგულ ხელშეკრულებით კოლექტიური ხელშეკრულების თუ რომელი მუხლი მოითხოვს შესწორებას, ე. ი. აღნიშნოს სახელდობრ, მასში კანონთა რა დარღვევებს აქვს ადგილი.

კითხვა. ენახებათ თუ არა დაკავებული ბინა სამსახურის მივლინებაში მყოფ პირებს?

პასუხი. სამსახურის მივლინებაში მყოფ პირებს ენახებათ დაკავებული ბინა მივლინებიდან დაბრუნებამდე, მაგრამ არა უმეტეს ორი თვისა. აუცილებელი საჭიროების შემთხვევებში ეს ვადა შეიძლება გაგრძელდეს ერთი თვით. მივლინებული მოვალეა დაუტოვოს სახლის მმართველს მივლინების მოწმობა, ურომლისოდ მას არ ექნება უფლება მოითხოვოს ბინის შენახვა.

თუ მივლინებული ოჯახიანია, მაშინ მისი ოჯახი ბინაში სცხოვრობს საერთო საფუძველზე.

ყურადღება უნდა მიექცეოდ მტრადრე წელს, როგორც ახალ დამტკიცებულ კურორტს და შარშანდელი გამგე ვიტორ შარაშანიძე არ უნდა მოგხსნა. არსებული გამგეობა კი ბინის მეპატრონეებთან ჩხუბს და ყაყანს მოუწია. ეს სამწუხაროა, მაგრამ წელს რაც არის არის და მომავალში იმედია მთავრობა განსაკუთრებულ ყურადღებას მიაქცევს აგარაკ ბახმაროს და მშრომელთა ხალხის იმედებს გაამართლებს რაც გამოიხატება, მის კარგათ მოწყობა-მოვლაში, სადაც ყველა გატყვევებულს და გლეხს საშუალება მიეცემა ისარგებლოს ამ შესანიშნავ კურორტით.

წელს განათლების განყოფილებამ გახსნა სამსწავლებლო კურსები და ოთახების უმეტესი ნაწილი მათ დასჭირდა. ბახმარო ჯერ მოუწყობელი კურორტია და ასეთ გარემოებას ალაგი არ უნდა ქონდეს ჯერჯერობით, ვინაიდან ოთახები დასასვენებლად წამოსულ მოსამსახურეთ და ავადმყოფებს არ ყოფილი, არც თუ დაწესებულებები გადვითანოთ. კურსები ოზურგეთში უნდა გახსნილიყო მხოლოდ თუ ვინმეს ჰაერი ესაჭიროება და ის თვითონ წაბრძანდებოდა.

რაც შეეხება ამინდებს თითქმის დამაკმაყოფილებელია, თუ არ მივიღებთ მხედველობაში ნისლიან დღეებს ზოგიერთ შემთხვევებში.

რედები: ამ უჯრედებზე დამოკიდებული ურთულესი განცდიანი, აზროვნება, მოგონის აღმადგენა, ხელოვანთა ფანტაზია...

მიუხედავად ამ უჯრედების ეგეთ უარეს მნიშვნელობის და დანიშნულებისა, ისინი მოკლებული არიან მოძრაობის უნარს, გამრავლებას—ამ უჯრედთა რაოდენობა დაბადების დღიდან სიკვდილის კარამდე არ იმატებს, ერთი და იგივეა. მათ არ შეუძლიათ აგრეთვე ყოველნაირ საზრდოს მიღება, მათთვის ორგანიზმში განსაკუთრებული საზრდო მზადდება; ეგეთ საზრდოს წარმოადგენს სისხლს და საკმარისია დროებით სისხლის მიმოსვლა შეწყდეს, ე. ი. ნერვული უჯრედები დაიშენ, რომ ისინი სიცოცხლეს გამოესალმებოდნ და მასთანვე სიცოცხლეს გამოესალმებო მთელი ორგანიზმიც. მხოლოდ გრძნობიერება, ე. ი. გარეგან და შინაგან ცვლილებების მიღება-შეთვისება განვითარებულია მათში უაღრესად, რასაც ეს უჯრედები ასრულებენ პირნათლად და დანარჩენ უჯრედებსაც: კუნთების, ჯირკვლებს და სხვ.

ამდგვარ ერთნაირ მომუშავე უჯრედებიდან შემდგარია ქსოვილები, ხოლო სათანადოთ დალაგებულ ქსოვილებიდან-კი ორგანოები და სხეულის ნაწილები უკანასკნელებიდან-კი მთელი სხეული ცოცხალ არსებობს.

ამანაირად, როგორც მცენარეებს, ისე ცხოველებს, როგორც ერთ უჯრედოვან, ისე მრავალ უჯრედოვან ორგანიზმებს შენობის ძირითადი საფუძველი ერთი და იგივე აქვს, ეს ძირითადი ერთეულია უჯრედი.

3
უმარტივეს ორგანიზმთა უკვდავ „სომა“ და სასქესო უჯრედები მრავალ უჯრედოვან ორგანიზმში მოხუცებულობა და სიკვდილი მრავალ უჯრედოვან ორგანიზმში
ჩვენ ზევით აღვნიშნეთ, რომ უმარტივესი ზურგზე არსებობენ მრავალი არსებანი, რომლებიც მიუხედავად იმისა, რომ სიცოცხლის მატარებელნი არიან და ჩვენის წარმოდგენით დასასრული უნდა ექნეს, მიუხედავად ეგეთი წარმოდგენისა, ისინი პრინციპიულად უკვდავნი არიან.

უმარტივესად ყოვლისა ეგეთ უკვდავ არსებებს წარმოადგენენ ერთუჯრედოვანი ორგანიზმები რომლებიც ერთ დიდ, ერთულ, სათანადოთ მოწყობილ უჯრედებისაგან არიან შემდგარნი და ატარებენ დამოუკიდებელ, განაცალკევებულ ცხოვრებას. როგორც ცხოველები და მრავალბინიანი ეს უმარტივესი არსებანი? ცხოვრება მათ შეუძლიათ მხოლოდ არსებობისათვის ხელსაყრელ პირობებში; ამ შემთხვევაში ეს მარტივი არსებანი არა თუ უკვდავნი ხდებიან, არამედ დაუსრულებლად მრავლდებიან. გამრავლება მათი ხდება შემდეგნაირად: უჯრედი

სანოვანის ფასებიც დამაკმაყოფილებელია, სხვა ადგილებზედ შედარებით. საძვიროთ არ შეგვიძლია ჩავთვალოთ მაგალ. პური პირველი ხარ. ლირს 150 ათ. მან., ხორცი 250 ათ. მან., სადილი ორი თავი პურით 500 ათ., რძე 200 ათ. ბოთლი, კარაქი 600 ათ. გირ. და სხვ.

გზაში რომ ძარცვას არ ჰქონებოდა ალავი წინასწარ იქნა მიღებული ზომები და დაარსებულ იქნა სადღეგრძელო. საზოგადოთ ბანდითიზმს გურიანში დღეს ენერგიული მუშაობის შემდეგ ლიკვიდაცია უყვეს.

როგორც მოსალოდნელია, სეზონი წელს მარ-

რაშია საქმე?

ქართული ანდაზა ამბობს, რომ ყრუსთვისაც ერთხელ რეკავნო!

საბჭოთა ხელისუფლებამ კი ყველა მოხელეთა გასაგონათ რამდენჯერმე ჩამოჰკრა და გარკვეული ტონით ამცნო, რომ საქართველოში, სახელმწიფო ენა ქართული ენაა...

ასეთი დადგენილება, მოწოდება უაღრესად მიზან-შეწონილია. ამას მოითხოვს რესპუბლიკის ინტერესი;

მიუხედავად ამისა დადგენილებანი მაინც არ ტარდება.

მაგალითი მრავალია.

მთავარ საავადმყოფოს ერთი მოხუცი მოხელე ჩურჩულით ეუბნება მოწყალეებს დას: ერთ-ერთი ქართული ენის მცოდნე და მაინც იდა აკადემი, რომ ქართული მოწერილობა გააოთით...

მოწყალეების და აწეული ტონით მიუგებს: რას ამბობთ, კუქაიძეს მაგეთი არაფერი უთქვამს, მას (კუქაიძეს) ქართული ენის აუცილებლობაზე კრინტიც არ დაუძრავსო!... რა საჭიროა მკაცრი განკარგულების ადგილას ჩურჩული და ან კიდევ მოწყალეების დის ხმის აწევა?!

საქმეში

ორშაბათს საღ. 7 საათზე პარტიულ კლუბში შესდგა ტფილისის კომიტეტის პლენუმის სხდომა. სხდომას დაესწრნენ რაიკომის და უჯრედის წარმომადგენლები.

დღის წესრიგში იყო შემდეგი მთავარი საკითხები: 1. მოხსენება პრეზიდიუმისათვის მოქმედების შესახებ.

2. ტფილისის რაიონული ორგანიზაციების სტრუქტურის განხილვა და დამტკიცება.

3. პარტიული მუშაობა ქალაქ ტფილისში და მის მაზრაში.

4. მიმდინარე საკითხები.
კრებას თავმჯდომარეობს ანხ. გ. სეფერთელაძე.

ვითარდება განსაზღვრულ ზომამდის, შემდეგ იყოფა ორ ნაწილად: ამანაირად ერთი სხეული ორ სხეულს იძლევა, შემდეგ ესენი კვლავ აღწევენ განსაზღვრულ ზომას და იყოფიან ორ-ორ ნაწილად... ესენი კიდევ ორად და ეგრე დაუსრულებლათ. ერთი სიტყვით მოხუცებულებს და სიკვდილს იმ წარმოდგენით, რომლითაც ამას უტყვიან ადამიანი, ე. ი. ორგანიზმის მოძაბუნებას, მოცვეთას და ლეზად ქცევას აქ ადგილი არ აქვს; სხეული ორგანიზმისა უკვდავს რჩება, ის მხოლოდ იყოფა და გაყოფით მრავლდება, ამის გამო ჩვენ ვამბობთ, რომ ეგეთი ორგანიზმები პრინციპიულად უკვდავნი არიან.

მაგრამ არის ეგეთი მომენტები, როდესაც ეგეთი ორგანიზმები სიკვდილის ხედვრი ხდებიან. ეს მომენტებია—მათ არსებობისათვის და გამრავლებისათვის არა ხელსაყრელ პირობების შექმნა. ტემპერატურა, საზრდოს შემოკლება, ქიმიური ნივთიერებანი და მრავალი სხვა გვარი ფაქტორები სიცოცხლეს უსაძვირ ამ ორგანიზმებს. მაგრამ ამავე დროს ეგეთი სიკვდილი ხომ ბუნებრივი არ არის, ეგეთი სიკვდილი ხელოვნურია, რადგანაც საკმარისია ამ მომენტების აცილება და ორგანიზმი დაუსრულებლათ იცოცხლებს. არის კიდევ ერთი ფაქტორი ამ ორგანიზმების სიცოცხლის მომსახველი, ფაქტორი, რომელიც ცხოველების და ადამიანის სიკვდილში უმთავრეს მონაწილეობას იღებს და აუცილებელ მოვლენად არის აღიარებული.—ეს ფაქტორია თვით მოწამვლა ორგანიზმისა. გამოირკვა, რომ თუ ერთ უჯრედოვანი ორგანიზმი ხანგრძლივად მოთავსებულია ერთ და იმავე ადგილს მაგ. წყალში, რომლის რაოდენობა განსაზღვრულია და უკვლავი, როგორც საზრდოც არ უნდა აძლიოს მოთავსებულ ორგანიზმს, როგორ ხელსაყრელ პირობებში არ უნდა ჩააყენოთ ისინი, რამოდენიმე ხნის შემდეგ ამოწყდებიან და მიზეზი ამისა ის იქნება, რომ მათ არ გამოეცვლა გარემო, მაგ. წყალში მოთავსებულებს წყალი. რად ხდება ეს?

ჩვენ აღვნიშნეთ, რომ აქ ხდება თვითმოწამვლა ორგანიზმისა. ყოველი უჯრედი გარე ადგილს, გარე ანთხებს მისთვის არა საჭირო და მანებელ შხამს; ეს შხამი შედგება მის საზრდოობისა და აიღიდი ხნით ეს შხამი გროვდება და წაშლავს იმისვე გამოძენელ ორგანიზმს. ერთ უჯრედოვან ორგანიზმთა შორის ამ მოვლენის აცილება ადვილია, საჭიროა მხოლოდ გარემოს შეცვლა და ისინი კვლავ უკვდავნი ხდებიან, ხოლო მრავალ უჯრედოვან ორგანიზმში და აგრეთვე ადამიანის სხეულშიც ეგეთ უბრალო საშუალებით ამ შხამის მოცილება შეუძლებელი ხდება და როგორც ქვევით დავინახათ, ამ შხამების გავლენაზე დამოკიდებულია ადამიანის მოხუცებულება—სიკვდილი.

წინა წერილში აღვნიშნული იყო რომ მრავალ-
თალია ადრე გაიხსნა, მაგრამ გვიან დანიშნულა. რადგანაც გამოირკვა, რომ არ არის რადგანაც სულმანი დარაჯები, რომ დნობენ. მხოლოდ მათი ფილა ერთ არშინ ნახევრადღე სწერდნენ, თარში დარჩენა მომზადე ძლებელია. მაგრამ აქ პირველად მთავრობამ უნდა გადადგას საამისო ნაბიჯი და სასურველი იქნება, რომ მოახდენდეს ცდას ავადმყოფის დატოვებით.

ან რათა ხდება, რომ ქართველი ექიმი ქართველ ავადმყოფს საქართველოს რესპუბლიკის დაწესებულებაში წარსადგენათ მოწმობას რუსულად უწერს?!

კიდევ მაგალითი: ერთ-ერთ სამკურნალოში ფერწალი ვინმე გვარჯალაძე ავადმყოფ მუშას—ნაცვლიშვილს ექიმ მარგველაშვილთან წარსადგენად ფურცელს რუსულად უწერს?!

მუშა ნაცვლიშვილი ამას შენიშნავს და მოქალაქე გვარჯალაძეს მიზეზს ეკითხება! გვარჯალაძე უპასუხებს „წმინდა“ ქართული ენით, რომ „სტრა-ხოვია კასის ლაქენი ადელს“ მაგეთი განკარგულება არ მიუღია... იქ სომხები ჯილბაობენო!...

დამზღვევ კასაში თუ სალოაროში ვინც უნდა აყვას—მხოლოდ ქართული ენის ცხოვრებაში გატარებას ხელი უნდა შეუწყოს. თუ რომელიმე მოხელე კეთილ საიმედოა და რესპუბლიკას პატივისცემით ეყარება—მაშინ რესპუბლიკის ენაც უნდა შეისწავლოს!

სხვა გზა არ არის! სხვა მხრივ—ერთგულებაზე ფიციც არაფერს ნიშნავს.

საჭიროა ყურადღება.

ს. ხიმშელი.

პირველ საკითხზე პრეზიდიუმის მუშაობის შესახებ, მოხსენებით გამოდის ანხ. გ. თავზარაშვილი რომელიც დაწვრილებით აცნობს პლენუმს, თუ რისი გაცემება შესძლო პრეზიდიუმმა ტფილისის კომიტეტის პირველი სხდომის შემდეგ. მოხსენებელმა აღნიშნა ყველა ის მიღწევები, რაც შესძლო პრეზიდიუმმა და ამბობს რომ ტფილისის კომიტეტის პირველი კრების დადგენილებანი პრეზიდიუმს სისწორით მოეცვნა სისრულეში.

მოხსენების გარშემო კამათის დასრულების შემდეგ პლენუმში დამაკმაყოფილებლად სთვლის პრეზიდიუმის მუშაობას.

2. ტფილისის პარტიული ორგანიზაციების

უჯრედოვანი ორგანიზმი—ეს კოლონიაა სხვა და სხვა დანიშნულების და მრავალგვარ შენობის უჯრედებისა. ყველა ამ უჯრედების დაყოფა შეიძლება ორ კატეგორიით: პირველ კატეგორიის უჯრედებს წარმოადგენენ—სომატიური (სომა-სხეული) უჯრედები, მეორე-კი —სასქესო. სომატიური უჯრედებიან შემდეგან ორგანოები, რომელთა დანიშნულებაა ინდივიდის მოთხოვნილებათა დამაკმაყოფილება (საზრდობა, აზროვნება, მოძრაობა და სხვ.), სასქესო უჯრედები-კი საჭირონი არიან შთამამავლობის გასაგრძელებლად. სომატიური უჯრედებს არ შეუძლიათ დაუსრულებლად გამრავლება (როგორც მაგალითად ერთ უჯრედოვან ორგანიზმებს), მათ არსებობას და გამრავლებას საზღვარი უქვს. არიან სომატიური უჯრედებთა შორის ეგეთებიც, რომლებიც გამრავლების უნარს სრულიად მოკლებულნი არიან, მაგ. ნერვული უჯრედები. მაშასადამე სომატიური უჯრედები აღწევენ—რა დადებულ საზღვარს, ჰყარავენ გამრავლების თვისებას, იცითებებიან მომენტებზე მუშაობისა და სხვა მრავალ მიზეზებისა გამო, თან და თანობით სუსტდებიან და ბოლოს სრულიად სწყვეტენ მუშაობას, ე. ი. კვდებიან. ამანაირად „სომა“ კვდება.

მეორე კატეგორიის უჯრედების—სასქესო უჯრედების—დეტალურად ვაცნობამ ნათელიყო, რომ ისინი პრინციპიულად უკვდავნი არიან; ეს ის უჯრედებია, რომლებთაგანაც ვითარდებიან შთამამავლობის შექმნისათვის საჭირო მასალანი: კვერცხები და სპერმატოზოიდები (საოესლე უჯრედები ანუ ძაფები). ეს უჯრედები დასაბამს აძლევენ ახალ ინდივიდს და გადადიან შთამამავლობიდან შთამამავლობაში.

ამანაირად მაღალ საფეხურზე მდგომნი არსებანი ნაწილობრივად უკვდავნი არიან. „სომა“ კვდება, ხოლო სასქესო უჯრედები სათანადო პირობების შექმნის დროს სიცოცხლეს აძლევენ ახალ ორგანიზმს.

ორთავე ელემენტის ურთიერთ შორის დამოკიდებულება მჭიდროდ შეგავსებელია: როდესაც სასქესო უჯრედები თავის მოვალეობას იხდიან, ე. ი. როდესაც გამრავლების პერიოდი დამთავრებულია, „სომა“ მოხუცებულებაში შედის, თან და თან სუსტდება, ენერგია თან და თან აკლდება, პროცესების მსვლელობა იშლება და ორგანიზმი სიკვდილს ეზიარება.

როგორც მოვლენანი იწვევს მოხუცებულობას და სიკვდილს, რა არის მიზეზი ორგანიზმის უჯრედების მოცვეთისა, შესუსტებისა და სიკვდილისა? ნაწილობრივად ამ კითხვებზე პასუხს იძლევა მეჩინიკოვის თეორია.

ტრ. ჩუბინიძე.
(გაგრძელება იქნება)

